

Datum 2025-08-15
Ert referensnummer: UD2025/08837
Vår referens: Johannes Nathell

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

Remissvar för inre marknadsstrategin (COM (2025) 500)

Sammanfattning

Almega välkomnar inre marknadsstrategin, hädanefter strategin, och dess syfte att undanröja hinder på den inre marknaden. Vi delar också EU-kommissionens (hädanefter kommissionens) bedömning om att en välfungerande, fri och konkurrensutsatt inre marknad är avgörande för Europas konkurrenskraft, ekonomiska motståndskraft och långsiktiga välbefinningsutveckling. Högst prioriterat är att adressera regelbörda och osäkerhet på den inre marknaden för tjänster, som fungerar påtagligt sämre än den inre marknaden för varor. Det är därför positivt att ett av kapitlen i strategin särskilt adresserar hindren för tjänstesektorn. Därutöver återfinns flera av tjänstesektorns allvarigaste utmaningar identifierade bland de *"förskräckliga tio"* i det första kapitlet. Att adressera dessa allvariga utmaningar är första steget mot en bättre inre marknad för tjänster. Däremot delar vi inte kommissionens slutsats om att en branschfokuserad strategi är att föredra framför en horisontell strategi, då vi ser att detta kan leda till ännu mer fragmentisering. Därtill vill vi också se höjda ambitioner från kommissionen att stärka sin egen förmåga med mer resurser för att förbättra tillsyn och uppföljning av EU-lagstiftning.

Almega har i vårt remissvar valt att kommentera förslag som framför allt syftar till att förbättra den fria rörligheten för tjänster och som kan förbättra den inre marknadens funktionssätt i sin helhet. Vi vill se att samma princip om ömsesidigt erkännande som finns för varor även som huvudregel ska gälla för tjänster. Det skulle förbättra tjänstemarknaden avsevärt. Enkla, tydliga och

gemensamma spelregler som främjar och förbättrar förutsättningarna för affärer och kapitalflöden mellan företag stärker inte bara tjänsteföretagen utan hela den inre marknaden och därmed Europas konkurrenskraft.

Inledning

Almega är Sveriges största arbetsgivar- och branschorganisation för tjänsteföretag. Idag representerar vi cirka 10 000 företag i ett 60-tal branscher som sysselsätter nästan 500 000 medarbetare. Almega är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv och består av nio medlemsförbund: Innovationsföretagen, Kompetensföretagen, Medieföretagen, Säkerhetsföretagen, Almega Tjänsteförbunden, Almega Tjänsteföretagen, Tågföretagen, Almega Utbildning och Vårdföretagarna.

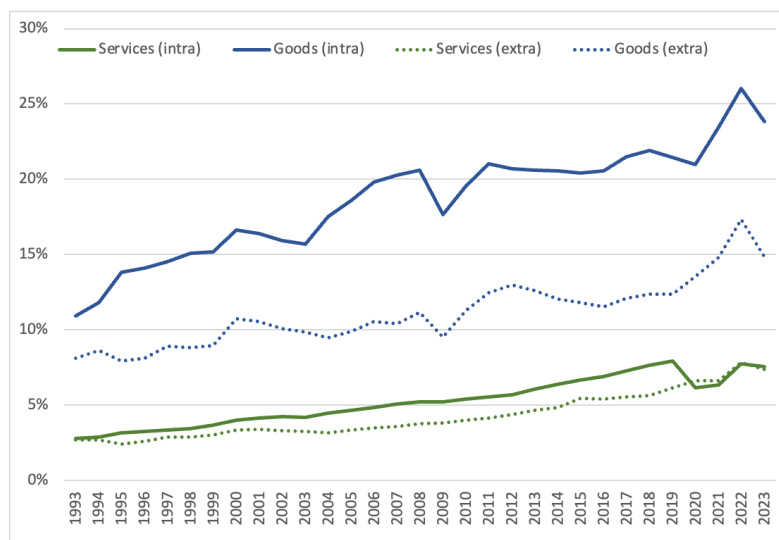
Omvärldsläget är oroligt och osäkert. Med krig i vårt närområde och stundande handelskrig globalt blir en stark och sammanhållen inre marknad än viktigare. För företag innebär det osäkra omvärldsläget sämre förutsägbarhet, vilket gör att företag i lägre utsträckning vågar fatta långsiktiga investeringsbeslut. Därför är det bekymmersamt att flera tunga rapporter, så som den senaste inre marknads- och konkurrenskraftsrapporten¹ från kommissionen, larmar om att integrationen på den inre marknaden har saktat av.

Utmaningarna är som störst för den fria rörligheten för tjänster. Trots att tjänstesektorn utgör nästan 70 procent av dels näringslivets värdeskapande, dels den privata sysselsättningen inom EU fungerar den inre marknaden för tjänster långt ifrån lika bra som den för varor. Den inre marknaden för tjänster hålls tillbaka av byråkrati och regelbörda, vilket inneburit långsammare tillväxt, lägre sysselsättning och sämre konkurrenskraft. Enligt IMF leder EU:s interna handelshinder till extrakostnader motsvarande 44-procentiga tullar på varor och hela 110-procentiga tullar på tjänster.² Tjänstesektorn möter alltså mer än dubbelt så stora regulatoriska hinder jämfört med varuhandeln. Detta är en förklaring till varför den gränsöverskridande handeln med tjänster inom EU är mindre än en tredjedel av handeln med varor, och till skillnad från handeln med

¹ EU-kommissionen (2025) "The 2025 Annual Single Market and Competitiveness Report" https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/2025-annual-single-market-and-competitiveness-report_en

² IMF (2024) <https://www.imf.org/en/Publications/REO/EU/Issues/2024/10/24/regional-economic-outlook-Europe-october-2024>

varor är tjänstehandeln med EU-länder inte större än med länder utanför EU, se figur 1 nedan.³ Medan handeln med varor som andel av EU:s BNP har ökat från 11 procent till 23 procent mellan 1993 och 2023, har handeln med tjänster endast ökat från 3 procent till 6 procent.

Figur 1. Handel inom den inre marknaden (intra) och med resten av världen (extra). Andel av BNP 1993–2023.

Källa: Europeiska Kommissionen.

Fina ord om förenkling och djupare integration på tjänstemarknaden har bevisligen inte åtföljts av tillräckliga reformer som leder in den riktningen.

Om inte regelbördan minskar är det många jobb som inte kommer skapas och många tjänster som inte kommer att utföras, vilket i sin tur innebär att Europa kommer fortsätta att tappa i konkurrenskraft. Enligt beräkningar från Europaparlamentets forskningstjänst skulle en fördjupad tjänstemarknad kunna innebära en ökning av EU:s BNP med åtminstone 280 miljarder euro om året.⁴

³ European Commission (2025)
https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/download/e566634a-29cf-4adf-a98d-1e708c873af8_en?filename=COM_2025_26_F1_COMMUNICATION_FROM_COMMISSION_TO_INST_EN_V10_P1_3877708.PDF

⁴ European Parliament Research Service (2023)
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/734690/EPRS_STU\(2023\)734690_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/734690/EPRS_STU(2023)734690_EN.pdf)

Den övergripande regleringsbördan hindrar ofta tjänsteföretag från att ens överväga att expandera sin verksamhet till Europa eller att utstationera personal utanför hemlandet. Problematiken är inte ny men behöver tas på större allvar. En grundläggande problematik är att lagar och regler tolkas och tillämpas på olika sätt i olika länder, men även inom länder på regional eller kommunal nivå. På aggregerad nivå har detta skapat lager på lager av regler på olika samhällsnivåer. Detta gör det också svårt för tjänsteföretag att ens identifiera vilka specifika regler eller föreskrifter som ska tillämpas. Svårast är det för små och medelstora företag, som har begränsade resurser att ägna tid åt juridisk snårskog.

Kommentarer på förslag i inre marknadsstrategin

Inledningsvis konstaterar Almega att strategins anslag har rätt fokus, att stärka Europas konkurrenskraft och att skapa ett gott företagsklimat på den inre marknaden. Ett genomgående tema är att stärka europeiska företags konkurrenskraft, driva på för regelförenkling och digitalisering av rapporteringskrav. Det är också välkommet att det finns ett utpräglat fokus på små och medelstora företag (SME) i strategin och att den innehåller flera åtgärder som syftar till att minska den administrativa bördan för dessa. Dessa kommer också indirekt gynna tjänstesektorn då majoriteten av tjänsteföretagen är SME.

Att riva befintliga handelshinder och förhindra nya sådana är välbehövligt och därför välkommet för att förbättra den inre marknadens funktionssätt. Allt detta är lovvärt, och om det lyckas skulle det underlätta och göra stor skillnad för företag på den inre marknaden. Det är en ambitiös och gedigen strategi med ett femtiotal förslag som kan minska företagens administrativa börda. Den har ett pragmatiskt och konkret anslag vilket också är positivt då det ökar genomförbarheten av förslagen.

Kapitel 1

Överdrivet komplexa EU-regler

Omnibusförenklingspaket. Almega välkomnar förenklingar av komplex lagstiftning för att skapa bättre förutsägbarhet, mer ändamålsenliga regler och minskad regelbörda för företagen. Till exempel ser vi fram emot kommande omnibusförenklingspaket på det digitala området i höst där framför allt AI-förordningen och GDPR borde ingå.

Konkurrenskraftskontroller. Vi välkomnar ökad användning av konsekvensutvärderingar vid framtagande av såväl ny som befintlig lagstiftning. Sådana konkurrenskraftskontroller borde säkerställa att lagar inte påverkar förutsättningarna för den inre marknaden negativt. Genom utvärderingar av befintlig och kommande EU-reglering kan det säkerställas att lagar är ändamålsenliga, rättssäkra, förutsägbara och inte överlappar med annan EU-reglering.

Översyn av nationella och europeiska myndigheter på inre marknadsområdet. Att förbättra samsynen och samarbete mellan myndigheter i medlemsländer och inom EU-institutionerna vore synnerligen eftersträvarsvärt. Större grad av harmonisering är nödvändigt för att få en mer välfungerande inre marknad, och då är det också nödvändigt att säkerställa att implementeringen, tolkningen och tillämpningen är likformig. Olika tillämpning måste följas upp och hissas till politisk nivå om förbättringar uteblir eller om reformtakten är för låg.

Avsaknad av inre marknadsägandeskap av medlemsstaterna

EU-kommissionens förslag

- Kalla till ett första möte med högnivågruppen för Single Market Sherpas (Q4 2025).
- Organisera ett första årligt högnivåpolitiskt möte för SMET (Q4 2025).
- Föreslå en lag om förebyggande av hinder på den inre marknaden (Q3 2027, om nödvändigt, baserat på en bedömning av hur befintliga förebyggande verktyg fungerar).

Almega vidhåller att det behövs färre lagregleringar och ser därför inget behov av ny lagstiftning för att förebygga handelshinder på den inre marknaden. Nyckeln till att förhindra hinder på inre marknaden är en förutsägbar och rättssäker lagstiftningsprocess samt att tillämpningen av befintlig lagstiftning fungerar ändamålsenligt.

Att tillsätta så kallade "Single Market Sherpas" och att kalla till högnivåmöten kan vara en bra idé då många handelshinder återfinns på medlemsstatsnivå. Men i sammanhanget är det också viktigt att trycka på kommissionens egen roll. Minst lika viktigt är att kommissionen stärker sin förmåga med mer resurser för att förbättra sin egen tillsyn och uppföljning av EU-lagstiftning. Vidare måste processen vara förutsägbar och icke-politiserad. Här hade vi gärna sett mer konkretion, till exempel en åtgärdsplan med tydliga KPI:s för att öka måluppfyllelsen. Både medlemsstaterna och kommissionen behöver vidta åtgärder och ta sitt ansvar för att utveckla och fullända den inre marknaden.

Utforska EU-lagstiftning för att ta itu med hinder för arbetstagares rörlighet

EU-kommissionens förslag

- Gör förfarandena för erkännande av yrkeskvalifikationer snabbare och mer effektiva genom ökad användning av digitala verktyg (Q4 2026).
- Underlätta erkännandet av yrkeskvalifikationer genom att utöka system för automatiskt erkännande, till exempel via gemensamma utbildningsramverk (Q4 2026).
- Utforska EU-lagstiftning för att fastställa gemensamma regler för erkännande och validering av kvalifikationer och färdigheter hos tredjelandsmedborgare (Q4 2026).

Almega välkomnar varmt att snabba på och förenkla processen med att erkänna yrkeskvalifikationer mellan medlemsländerna. Allt för många yrkesgrupper inom EU har divergerande och särskilda krav, såsom krav att ha viss examen, ha klarat ett särskilt prov eller att vara medlem i ett yrkesförbund. Få ifrågasätter behovet av sådana regleringar inom exempelvis medicinska yrken, men det finns många reglerade yrken där nyttan är mer tveksam. I grunden skapar de reglerade yrkena administrativa hinder som försvårar arbetstagares rörlighet och motverkar de fulla fördelarna med den inre

marknaden. År 2023 fanns cirka 5 700 yrken, vilket inkluderar allt ifrån läkare, sjuksköterskor, revisorer och arkitekter, men även yrken så som florister, skidlärare och vinkännare. Idag två år senare är antalet reglerade yrken på i stort sett samma nivå, dvs. det har inte skett någon märkbar förbättring.⁵ Här borde kommissionen utöka kollektiva påtryckningar ”peer pressure” framför allt på de länder som har ett stort antal reglerade yrken, så som Kroatien och Tyskland.⁶

Det behövs en konkret åtgärdsplan från kommissionens sida som leder till en stadig minskning av antalet reglerade yrken. Almega vill se att principen om *ömsesidigt erkännande*, som idag finns för varor, också ska gälla tjänster som huvudregel. Ett steg på vägen vore att kommissionen uppmanar och sätter press på medlemsländerna att minska antalet reglerade yrken när de endast är reglerade i ett eller ett fåtal medlemsländer.

Detta reformarbete har stor betydelsen för jobbskapande inom EU. Den enskilt viktigaste tillgången för tjänsteföretag är individers kompetens. Det innebär därför att fri rörlighet för personer och flexibel arbetskraftsmobilitet är en förutsättning för att den inre marknaden som helhet ska fungera. Av den anledningen är det svårt att göra distinktionen mellan fri rörlighet för människor och för tjänster. Det ena förutsätter det andra. Fri rörlighet för tjänster och personer förutsätter färre reglerade yrken och enklare regler för validering och erkännande av yrkeskvalifikationer. Att digitalisera processer och valideringsförfaranden för att underlätta processen vore absolut ett steg i rätt i riktning för att i sin tur underlätta för rörligheten för arbetstagare inom EU.

Vidare vore det också efterfrågat med förslag från kommissionen för att erkännande av utländsk examen från tredjelandsmedborgare inom EU. Det är viktigt för att kunna attrahera spetskompetens från tredje land, samt för att motverka kompetensbristen i företagen som är ett stort hot mot konkurrenskraften. Däremot ser Almega inte något behov för ytterligare EU-lagstiftning på området.

⁵ EU-kommissionen (2025) <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/professions/bycountry>.

⁶ Almega (2023) *Wither on the vine? The unfulfilled EU Single Market for Services* | Almega

Restriktiv och divergerande nationell tjänstereglering

EU-kommissionens förslag

- Starta ett initiativ för att underlätta tillhandahållandet av tjänster inom hela EU av leverantörer som är auktoriserade eller certifierade i en medlemsstat enligt EU-lagstiftning, vilket potentiellt kan inkludera harmonisering av sådana auktorisations- och certifieringssystem (Q2 2026).
- Utveckla juridisk vägledning och rekommendationer till medlemsstaterna för att skapa tydlighet kring rätten att tillhandahålla tjänster över gränserna på tillfällig basis (Q2 2026).

Det är välkommet att kommissionen adresserar erkännande av yrkeskvalifikationer och divergerande tjänstelagstiftning. De presenterade åtgärderna kan vara ett steg i rätt riktning. Utöver att ta bort regler behöver EU harmonisera fler regelverk för att få liknande förutsättningar runt om i EU för att stärka den europeiska tjänstesektorn. Almega vill däremot påpeka att vi inte stödjer ett gemensamt centraliserat EU-system för auktorisering och certifiering, då detta riskerar att skapa än mer byråkrati. Vägen framåt måste framför allt ske genom färre regleringar.

Betungande förfaranden för tillfällig utstationering av arbetstagare

EU-kommissionens förslag

- Fortsätt stödja medlagstiftarna i att slutföra förhandlingarna om:
 - revideringen av förordningarna (EG) nr 883/2004 och 987/2009 om samordning av de sociala trygghetssystemen;
 - förslaget om ett offentligt gränssnitt för anmälan av utstationering av arbetstagare (COM 2024/531).
- Lansera ett paket för rättvis arbetskraftsrörlighet (2026), som bland annat inkluderar:
 - Med uppföljning av pågående pilotprojekt, ett förslag om ett europeiskt socialförsäkringskort (ESSPASS).
 - Förslag om att stärka Europeiska arbetsmyndigheten (ELA), inklusive en översyn av dess mandat.

- Överväga åtgärder för att underlätta tillfälligt gränsöverskridande tjänsteutövande, samtidigt som arbetstagarnas rättigheter skyddas.

Att minska administrativa hinder och krav för tillfällig utstationering av arbetstagare skulle i hög grad underlätta för den fria rörligheten för tjänster och individer. En harmonisering av anmälningsförfarandet och dess innehåll skulle bli en tydlig förbättring jämfört med dagens lapptäcke av nationella system. Dock bör anmälningsskyldigheten endast gälla i situationer som klassificeras som utstationering under Direktiv 96/71/EC och den bör inte kräva mer information än nödvändigt. Avgörande är att listan med obligatorisk information begränsas till det som definieras i kommissionens formulär – utan nationella tillägg. Systemet måste vara användarvänligt, digitalt och tillgängligt även på distans enligt Artikel 9 (4) i Direktiv 2014/67/EU. Så många medlemsstater som möjligt bör ansluta sig till det gemensamma gränssnittet för att uppnå verklig förenkling.

Slutligen är det centralt att reglerna om utstationering ska vara övergripande och enkla att följa. Detta för att inte påverka arbetsmarknadsmodeller i respektive medlemsland.

Kapitel 2. Att stärka den europeiska tjänstemarknaden

Kommissionen har antagit ett branschriktat synsätt, snarare än ett horisontellt tjänstesektorperspektiv. I sina förslag har de framför allt fokuserat på de tjänstebanscher som man menar spelar mest roll för den gröna och digitala omställningen. De inkluderar branscher såsom bygg-, installation-, underhåll- och reparationstjänster som man säger är avgörande för tillverkningsindustrin. Man nämner också postlevereringstjänster, telekom, detaljhandel och transporter. Företagstjänster nämns också i svepande ordalag.

Almega har inga synpunkter på de sektorsspecifika initiativen som föreslås utöver att det är välkommet att kommissionen utfärdar vägledning och rekommendationer till medlemsstaterna för att befria företagstjänster från onödig reglering som hindrar investeringar och handel. Däremot tror vi att det är långt ifrån tillräckligt.

Därtill är det välkommet att kommissionen försöker säkerställa harmoniserad genomförande och efterlevnad av det befintliga horisontella rättsliga ramverket (EU:s tjänstedirektiv). En stor anledning till att 60 procent av de tjänstehandelsbarriärer som fanns för 20 år sedan fortfarande existerar är att tjänstedirektivet fortfarande inte följs fullt ut samt att tillämpningen ser olika ut runt om i Europa. Att EU:s tjänstedirektiv faktiskt efterlevs vore ett viktigt steg på vägen mot en mer välfungerande inre marknad för tjänster, vilket också är något som Almega påtalat i våra kontakter med kommissionen.

Vidare är det positivt i sig att kommissionen ägnar ett eget kapitel i strategin åt tjänstesektorn. Analysen att den inre marknaden för tjänster är djupt underutvecklad och att det måste till ett särskilt fokus på tjänstemarknaden är dessvärre korrekt. Det är också välkommet att kommissionen påtalar det faktum att företagstjänster är överreglerade inom EU och att Europa har mycket att vinna på att se över detta och avreglera. Det här är en fråga som Almega uppmärksammat och drivit länge, varför vi uppskattar att kommissionen delar vår analys, problembild och slutsats i den delen.

Däremot delar vi inte kommissionens slutsats om att en branschfokuserad strategi är att föredra framför en horisontell strategi. Vi förstår å ena sidan argumentet att rikta särskilda insatser mot vissa särskilda branscher där problemen är som störst. Dock riskerar det att få oönskade konsekvenser. Almega ser svårigheter i att öppna upp tjänstemarknaderna då hindren, som beskrivits ovan, oftast består i lokala och nationella regleringar. Med det sagt ser vi risker med sektoriella insatser med särregler för olika branscher, vilket kan skapa ytterligare fragmentisering av tjänstemarknader. Risken är stor att man missar helheten, för inre marknadens funktion är inte enbart begränsad till specifik lagstiftning som rör olika varor och tjänster.

Det finns även andra politikområden som man inte bör förbise. Till exempel är ett område som inte nämnts i denna strategi, men som är essentiell för tjänstesektorn, digitalisering. Man bör i diskussionen inte separera digitala tjänster från andra tjänster då vi menar att detta går hand i hand. Det digitala området omfattas också av en stor regulatorisk börda, som behöver minskas drastiskt. Exempelvis skapar dataskyddsförordningen (GDPR), AI-förordningen, Plattformdirektivet och Dataförordningen stor rättslig osäkerhet

med olika tolkningar och potentiella överlappningar. Tillgång till data och datadrivna flöden är avgörande för att Europa ska kunna vara en global ledare inom digital innovation. Därför är liberalisering av dataflöden och harmonisering av digitala regelverk viktiga steg för att skapa en gemensam inre marknad för data. Almegas förhoppning är att dessa regelverk blir föremål för det digitala förenklingspaket som förväntas komma senare till hösten.

Almega vill också betona att lösningen, generellt sett, inte är mer lagstiftning. Reformen bör inriktas mot att göra regler mer begripliga och inbördes konsekventa. Ytterst måste reglerna kunna skapa förutsägbarhet för företagen och minska investeringsosäkerheten i Europa.

Om strategin avseende vissa sektorer genomförs, trots att en horisontell strategi vore att föredra, bör insatserna i så fall syfta till att minska administrativ börda, förtydliga, förenkla och harmonisera divergerande regelverk inom de utvalda sektorerna.

Kapitel 5: Säkerställande av efterlevnad av reglerna för den inre marknaden

Vi välkomnar starkt strategins fokus på tillämpning och regelefterlevnad då det utgör själva grundproblematiken för tjänsteföretagen. Utöver att minska mängden lagar, regler och administration är en mer enhetlig tillämpning och efterlevnad av lagstiftning nyckeln till att öka tjänstehandeln och för att förbättra den inre marknadens funktionssätt. Att EU-regleringar tolkas och tillämpas olika skapar i sig handelshinder och kan vara minst ett lika stort problem än överreglering som sådant. Att identifiera och följa upp strukturella problem som identifierats av SOLVIT samt stärka SOLVIT är därför mycket välkommet.

Vidare bör det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning (IIA) ses över och verktygslådan för regelförbättring bör användas.

ALMEGA

Fredrik Östbom
Näringspolitisk chef

Johannes Nathell
Näringspolitisk expert